

RECHTER JAN VAN DER DOES

De carrière van mr. Karel de Ruijter

Ooit was de neergang begonnen, maar mr. Karel de Ruijter zou het moment niet meer exact weten aan te wijzen. Achteraf gezien was er voldoende gelegenheid geweest om het tij te keren, maar een verkeerd soort loyaliteit, en de onuitgesproken verwachting dat zaken soms vanzelf weer goed gaan, hadden hem afgehouden van actief ingrijpen. Hoewel, wanneer hij 's avonds in het etablissement tegenover het kantoor vergetelheid zocht, schoot het soms door hem heen: het was geen loyaliteit, het was gemakzucht, zoals sommigen van zijn collega's in een slechte echtelijke relatie bleven hangen, in de vage hoop dat aflossing van de wacht zich vanzelf wel zou aandienen.

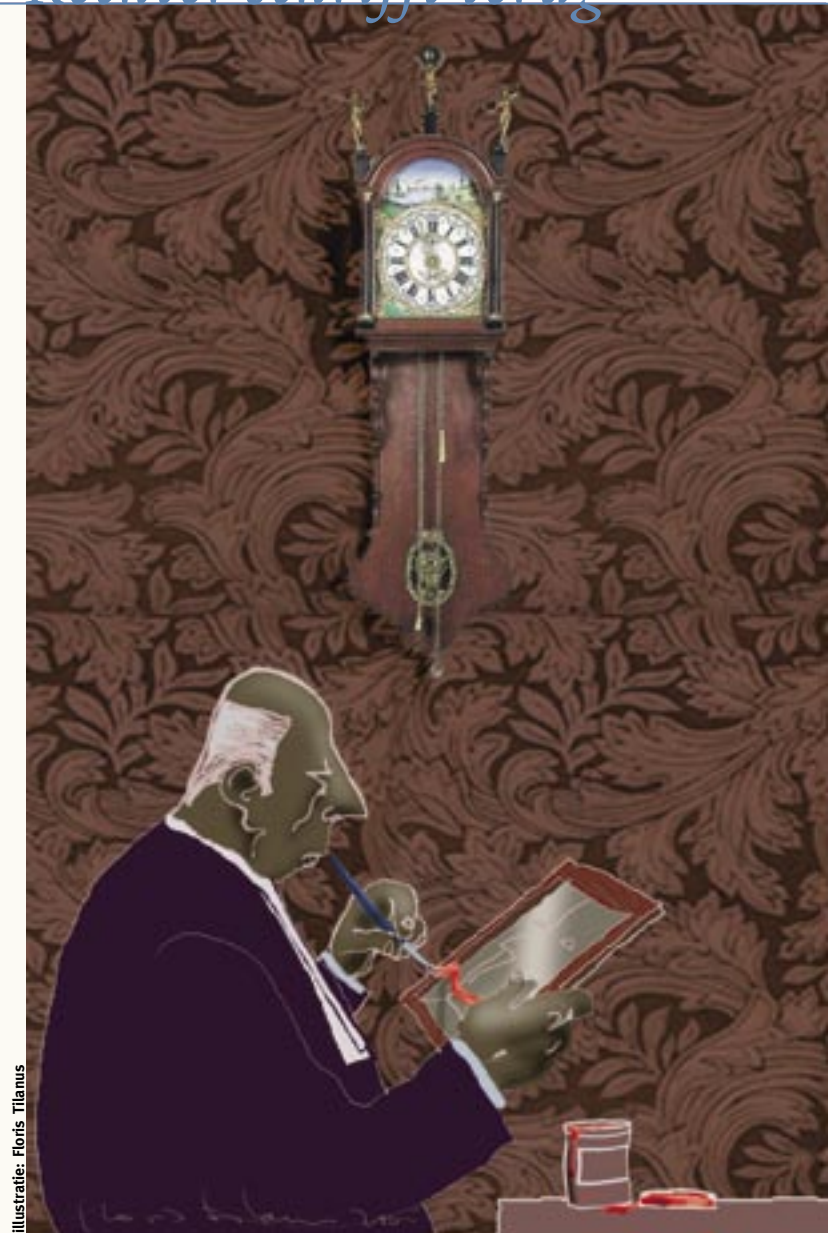
Toch wees aan het begin van zijn carrière er niets op dat hij zo ongelukkig zou worden. Met drie maten was hij een verband aangegaan, en allen hadden hun naam aan de maatschap gegeven. Vanwege de alfabetische volgorde bungelde de naam van mr. De Ruijter als laatste linksboven op het briefpapier, maar hij zou ook weer de laatste zijn om daar een punt van te maken. Moeilijk doen lag niet in zijn aard. Hij was niet al te streng voor zichzelf, terwijl hij anderen wist te charmeren met een aanstekelijke humor.

Een groot herenhuis aan de singel maakte deel uit van de allure die de maten in gedachten hadden en zodra het kon werd die nog eens onderstreept door een wagenpark met vier kloeke leaseauto's. De lasten waren navenant, maar de klant werd goed bediend. Deze kon zijn alcoholprobleem bij de één, en zijn echtscheiding bij de ander kwijt, terwijl een reeks van bedrijven een beroep deden op actuele kennis van diverse rechtsgebieden.

So far, so good.

In de loop der jaren bleek de levensvatbaarheid van het kantoor te worden aangetast door concurrenten die als zwarte gaten aan het firmament verschenen. Met honderden advocaten, accountants, juridisch medewerkers en internationale verbanden zogen ze de interessante cliënten weg. Aanvankelijk dacht mr. De Ruijter te overleven door extra service te verlenen, zoals een groentehandelaar het geweld van de supermarkten trachtte te weerstaan door 's avonds zijn appels met een bijpassend woord rond te brengen. Maar langzaam maar zeker was er geen houden meer aan.

Het aanbod van cliënten verschaalde, terwijl het recht onoverzichtelijker werd. Het zwaartepunt van het werk kwam te liggen op terreinen waar de concurrentie niet zo onverbiddelijk was, zoals het strafrecht en het vreemdelingenrecht. Maar daar was zijn hart nooit

illustratie: Floris Tilanus

naar uitgegaan. Sommige cliënten uit het midden- en kleinbedrijf bleven trouw, maar zij waren voor mr. De Ruijter te excentriek om de jurisprudentie bij te houden.

Het was een langzaam proces, uiteindelijk gaven de maten elkaar geen meerwaarde meer. Ze opereerden als nukkige broers in een verlopen familiebedrijf, waarbij schulden de enige cohesie vormden.

Het kwam toch nog als een verrassing toen één van hen wegens fraude werd veroordeeld. Op het briefpapier schoof de naam van mr. De Ruijter een plaatsje op. Aan de stijl van processtukken was te merken dat de teruggetreden advocaat zijn werkzaamheden gewoon voortzette, zij het op naam van mr. De Ruijter.

De lol was er af. Mr. De Ruijter was een ontheemde geworden in eigen professie. De humor bleef, uit macht der gewoonte. Scherpzinnige grapjes kwamen als vanzelf over zijn lippen en gaven hem het geruststellende gevoel, ondanks alles, dat de omgeving hem toelachte. ●